

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

OSTRAVA

Inspekční zpráva

Církevní střední varhanická škola, Opava, Beethovenova 1

Beethovenova 1/235, 746 01 Opava

Identifikátor školy: 610 550 659

Termín konání orientační inspekce: 15. - 17. a 24. květen 2001

Čj.	145 126/01-12002
Signatura	on5fu434

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Církevní střední varhanická škola v Opavě (dále jen CSVŠ) je církevní organizací. Byla zřízena v roce 1999 Československou provincií Milosrdných sester Panny Marie Jeruzalémské jako jediná svého druhu v České republice.

Studium je bezplatné. Při základní římskokatolické orientaci se připouští i jiné křesťanské a duchovní zaměření uchazečů v intencích obecné humanitní tolerance.

V souladu s aktuálním rozhodnutím o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 32 273/2000-21 ze dne 29. 1. 2001 (dále jen rozhodnutí o zařazení do sítě škol vzdělává žáky v oboru HUDBA (82-44-M)). Jedná se o denní studium konzervatorních oborů (hra na varhany, zpěv a řízení sboru) s důrazem na církevní hudbu. Jeden z uvedených oborů je profilován a dotován vyšší hodinovou dotací. Studium je čtyřleté zakončené maturitní zkouškou. Studium liturgických a specificky odborných předmětů je absolvent školy připraven pro výkon v oblasti duchovní hudby jako kvalifikovaný ředitel kůru. Posluchači mohou pokračovat ve studiu ve vyšších ročnících konzervatoří, na vysokých školách s uměleckým nebo umělecko-pedagogickým zaměřením.

Výuka probíhá dle učebního plánu schváleného MŠMT dne 17. 11. 1998 pod čj. 31 453/98-23 s účinností od 1. 9. 1999 počínaje 1. ročníkem. Všeobecně-vzdělávací předměty jsou realizovány podle platných osnov schválených MŠMT pro střední odborné školy.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Kmenový obor HUDBA

Obsah učiva zpracovaný v individuálních studijních plánech profilových předmětů a tematických časových plánech kolektivních odborných předmětů odpovídá požadavkům učebních osnov. Výuka je realizována podle schválených učebních dokumentů. Nedostatky byly shledány v dodržování základní hodinové dotace profilových předmětů v 1. ročníku.

Výuka profilových i odborných předmětů je personálně zajištěna kvalifikovanými učiteli převážně s uměleckou praxí.

Vzhledem k probíhající rekonstrukci budovy je výuka dočasně realizována v provizorních prostorách (viz další zjištění), které jsou pro individuální i kolektivní výuku vyhovující. Učebny jsou vybaveny převážně staršími pianiny, potřebnou didaktickou technikou a učebními pomůckami. Pouze v jednom případě byl nástroj v důsledku stěhování v nevyhovujícím technickém stavu. Vzhledem ke krátkému trvání školy však prozatím nebylo možné vybudovat dostatečně obsáhlý fond notového materiálu, studijní literatury a názorných pomůcek, které by usnadnily a dále zkvalitnily průběh učebního procesu. Ve výuce sólového zpěvu učitelé využívají vlastních notových materiálů.

Ve všech sledovaných předmětech byli žáci motivováni především příkladem svých učitelů, jejich odbornými znalostmi i praktickými hudebními zkušenostmi. Průběh i konečné výsledky výuky pozitivně ovlivňovala atmosféra vzájemného respektu, důvěry a spolupráce nezbytná k otevřené výměně názorů i prezentaci vlastních postojů. Dostatečný prostor byl ponechán iniciativě žáků a podpoře jejich odborného zájmu. Účinnou formou se v tomto směru ukázaly být např. referáty k problematice učiva v dějinách hudby. Dalším příznivým prvkem bylo hodnocení výkonů a výsledků žáků, které mělo motivující charakter, bylo pronášeno s nadhledem, vždy přátelským duchem a se snahou povzbudit.

Základní - odborné profilové předměty

Předměty umělecké hudební výkonnosti jsou realizovány formou individuální výuky. Formy a metody vzdělávání sólového *zpěvu* vycházejí z praxe našich i zahraničních pěveckých škol. Převážnou část lekce učitelé věnovali vytváření správných pěveckých návyků a rozvoji hlasové techniky. Hlasová cvičení dostatečně obsáhla základní pěvecko-technické složky (rezonance, vyrovnání rejstříků, vokálů atp.). Výběr hudebního materiálu se učitelé snažili přizpůsobit individuálním schopnostem žáků se zřetelem na jejich technický a muzikální rozvoj. K výrazným kladům patřila celkově vysoká umělecko-odborná i pedagogicko-metodická úroveň práce, respektování principů hlasové hygieny, důsledné plánování učiva, velmi příznivá atmosféra výuky, pravidelné hodnocení žáků a převážně kvalitní pěvecké ukázky pedagogů a jejich umělecký příklad. Dílčí nedostatky se projevíly ve sporadickém výběru solfeží.

V hodinách *řízení sboru* bylo možné sledovat koncepční práci pedagogů od prvotního seznámení s hudební formou a strukturou sborové skladby, přes studium partitury a dirigentskou přípravu tak i konečnou fázi nácviu, frázování a práci na detailech jak dynamických tak i agogických. Při vlastní přípravě spočívající v promyšlení dirigentského plánu a v detailním propracování gest i mimiky bylo použito reprodukované i živé hudby. V závěrečné fázi přípravy ke koncertnímu provedení učitel vhodným způsobem usměrňoval dirigentskou techniku i celkové pojetí skladby. Někteří žáci při práci se sborem dosahovali velmi dobrých výsledků, zaujali především srozumitelnými, účelovými dirigentskými gesty a celkovou pohybovou kulturou.

Kvalita vzdělávání v profilových předmětech měla velmi dobrou úroveň.

Základní - odborné předměty

Intonace a hlasová výchova - výuka tohoto předmětu je organizována skupinově. Sledovaná lekce 2. ročníku obsahovala rytmicko-intonační a sluchový výcvik, ve kterém žáci prokazovali velmi dobré výsledky v intonační problematice nejen durových a mollových tónin, ale také církevních modů. Ve výuce byla vhodně používána nová učebnice intonace V. Poše a jednoduché rytmické nástroje.

Sborový zpěv je vyučován formou celoškolského pěveckého sboru. V úvodní části lekce při rozezpívání a nácviu některých skladeb se efektivně uplatnila asistentská spolupráce žáků se sbormistrem. Při nácviu skladeb ve výuce, při akustické zkoušce v koncertním sále i samotném vystoupení (výchovní koncert pro střední školy) bylo možné sledovat nejen kvalitní výsledky žáků v oblasti sborově-pěveckého projevu, ale také jejich společenskou kultivovanost. Výrazným pozitivem je intonační čistota a dosažení jednotného barevného charakteru jednotlivých hlasových skupin.

Hudební teorie a dějiny hudby - v předmětech ***hudební teorie*** (ve všeobecné hudební nauce, nauce o hudebních nástrojích, nauce o harmonii, nauce o hudebních formách) a v předmětu ***dějiny hudby*** bylo možné na základě poznatků získaných sledováním vyučovacího procesu i kontrolou třídní dokumentace konstatovat, že obsahová stránka hospitovaných hodin korespondovala s platnými učebními osnovami. Požadavek vzájemné provázanosti výuky předmětů hudební teorie a hudebních dějin ve směru horizontálním i vertikálním deklarovaný učebními osnovami nachází v současných podmínkách školy naplnění.

O koncepčnosti pedagogické práce učitelky svědčí tematické měsíční plány plně korespondující s učebními osnovami. Výuka byla ve všech případech pečlivě promyšlená a připravená. Nové poznatky byly předávány převážně formou výkladu vyznačujícího se terminologickou přesností, obsahovou odborností, ale i logikou stavby a srozumitelností. Někdy však bylo vyučování poněkud akademické, scházela větší míra názornosti (např. výklad o hudebních

nástrojích by měl být spojen s praktickou demonstrací jejich podoby a zvuku). Tento nedostatek má zřejmě příčinu, jak bylo výše uvedeno, v neúplné materiální vybavenosti školy. Vzhledem k charakteru hudebně teoretických předmětů byla část vyučovacích lekcí věnována výcviku v praktických činnostech promyšleně iniciovaných a vedených s účastí všech přítomných žáků. Východiskem byl vždy rozbor konkrétního hudebního materiálu prezentovaného zvukovými ukázkami a sledováním notových záznamů. Součástí lekcí bylo i písemné řešení jednotlivých dílčích úkolů se střídavým podílem individuálních a kolektivních forem práce. Tyto praktické činnosti byly spojeny s následnou zvukovou kontrolou formou instrumentální (klavírní) reprodukce. Sporadicky však bylo užito reprodukce pěvecké, která by mohla zvýšit názornost, přinést zpětnou kontrolu i upevnit získané poznatky ve všeobecné hudební nauce, ale i v dalších hudebně teoretických předmětech. Velký důraz byl kladen na všestrannou domácí přípravu, zcela v intencích učebních osnov. K efektivitě práce a naplnění pedagogického záměru ve sledovaných hodinách napomohlo přesné stanovení cíle výuky i kontrola jeho dosažení.

Úroveň vzdělávání ve skupině odborných předmětů je hodnocena jako velmi dobrá.

Hodnocení kvality vzdělávání

Materiálně-technické zabezpečení výuky je na průměrné úrovni. Personální podmínky jsou vynikající. V oblastech plánování, užívaných metodách a formách práce, motivace a komunikace výrazně převažují pozitiva. Kvalita vzdělávání v odborných předmětech je celkově hodnocena jako velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Hlavním koncepčním záměrem je vytvořit podmínky pro výuku a studium naplnit církví požadované kvalifikační normy profesního standardu ředitele chrámového kůru - základní myšlenka je odvozena z tradice i současné praxe zahraničních chrámových kůrů. Koncepce respektuje specifika daná místními podmínkami. Cílem vzdělávací koncepce je možnost působení absolventů školy na poli profánním i sakrálním. Koncepční záměry jsou akceptovány zřizovatelem, žáky i jejich rodiči.

Plánování je pojato jako ucelený systém plánů, včetně vymezení základních cílů v jednotlivých oblastech školy. Menší pozornost byla doposud věnována plánování kontrolní činnosti především přímé hospitaci. Na tvorbě ročního plánů se podílí vedení školy společně s uměleckou radou a ostatními pracovníky školy. Roční plán je dále rozpracováván do měsíčních plánů.

V tomto školním roce se vyučují žáci v 1. a 2. ročníku. Všichni posluchači mají vyučujícími odborných předmětů zpracován individuální tematický plán, který současně obsahuje charakteristiku vstupních výkonnostních schopností žáka a jemu přizpůsobené výukové cíle. Na základě písemné žádosti je ředitelkou školy celkem pěti studentům povoleno individuální studium (dva studenti 1. ročníku, tři 2. ročníku).

Celková týdenní hodinová dotace předmětů v obou ročnících činí celkem 30 vyučovacích hodin. Počítá se při tom s tím, že značná část každodenních studijních povinností je věnována individuální přípravě, především cvičení na hudební nástroj a zpěvu.

Škola umožňuje v rámci tří odborných profilových předmětů (hra na varhany, zpěv, řízení

sboru) všem žákům volbu jednoho hlavního oboru, který dotuje vyšší hodinovou dotací. Tento předmět si žáci volí již při přijímacích zkouškách. V 1. ročníku však základní hodinová dotace ostatních profilových předmětů není v souladu s učebním plánem čj. 31 453/98-23.

Plánování odpovídá charakteru školy, vytváří předpoklady pro plynulou práci školy. I přes zjištěné nesrovnalosti v dodržování učebních plánů je oblast plánování celkově hodnocena jako velmi dobrá.

Organizování

Organizace vzdělávacího a výchovného procesu i provozu školy má jasně stanovená pravidla. Průběžně s navyšováním počtu žáků včetně rozšíření počtu odloučených pracovišť je organizační řád aktualizován. Ve vedení školy stojí ředitelka, pověřená zástupkyně a spirituál školy, jmenován biskupem Ostravsko-opavské diecéze. Ten zastává ve škole významnou funkci výchovného poradce a rovněž se podílí na organizování veškerých mimoškolních aktivit studentů. Poradním orgánem ředitelky je umělecká rada, která je složena ze šesti vedoucích oddělení. Jejich povinnosti a kompetence jsou písemně stanoveny. Mimo jiné jsou pověřeni prováděním hospitací ve svém oddělení a zajišťují pomoc začínajícím učitelům.

Základní pravidla chodu a provozu školy jsou dána vnitřním řádem, který jasně vymezuje práva a povinnosti studentů i zaměstnanců školy. Vnitřní řád byl aktualizován k 1. 9. 2000.

Organizace vyučování odpovídá ustanovením příslušné vyhlášky o středních školách. Individuální přístup se prosazuje i mimo individuální formy výuky. Rozvrh vyučovaných hodin respektuje psychohygienické potřeby žáků i pedagogů.

Hlavní obor zpěv studuje v tomto školním roce celkem 18 žáků (z toho 12 v 1. roč.), hru na varhany celkem 9 žáků (z toho 5 v 1. roč.) a řízení sboru celkem 8 žáků (z toho 4 v 1. roč.). Nedílnou součástí výuky profilových předmětů jsou pravidelná školní a veřejná umělecká vystoupení žáků. Jednou týdně se koná v místní kapli mše svatá, kterou celebkuje spirituál školy. Účastí na této mši žáci vykonávají povinnou liturgickou praxi.

V rámci nepovinných předmětů jsou vyučovány základy instrumentace a italský jazyk. V profilovém předmětu zpěv se projevuje potřeba zařazení nepovinného předmětu korepetice. Výběrové ani volitelné předměty nejsou zařazeny z důvodu optimální sevřenosti a kompaktibility studijního programu a z důvodu získání časových rezerv pro každodenní soustavné cvičení na hudební nástroje.

Povinná dokumentace školy je vedena přehledně a v souladu s platnou legislativou.

Spolupráce školy s rodiči a výborem SRPŠ je ředitelkou hodnocena jako velmi dobrá. Přípomínky i náměty jsou ze strany vedení akceptovány. Včasná a komplexní informovanost zákonných zástupců je poskytována s písemným souhlasem studentů především na třídních schůzkách, které jsou vždy spojeny s koncertním vystoupením studentů.

Výroční zpráva za školní rok 1999/2000 je zpracována v souladu s §17e odst. 2, 3 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní zprávě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Výroční zpráva o činnosti školy byla s pracovníky školy projednána.

Funkčnost a kvalita organizačního zabezpečení školy i jeho informačního systému je vzhledem k provizorním podmínkám školy hodnocena jako velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Řídicí program školy je otevřený pro spolupráci s ostatními poradními orgány školy i s pedagogickými pracovníky. Umělecká rada je vedením školy akceptována jako rovnocenný partner.

Ředitelka školy preferuje především kvalifikovanost pedagogických pracovníků a vytváří podmínky pro pozitivní atmosféru při práci.

V pedagogickém sboru, který je v současné době stabilizován, jsou výrazné osobnosti. Převážnou část tvoří mladí učitelé s vysokoškolským vzděláním a uměleckou praxí.

V současné době si rozšiřují vzdělání tři učitelé doktorandským studiem a v oboru výchovné poradenství a hudební věda. Několik vyučujících absolvovalo zahraniční studium a stáže např. ve Francii, Holandsku, Německu, Bulharsku atd. Další sebevzdělávání je vedením školy podporováno a v rámci možností finančně dotováno.

Systém morálního a hmotného stimulování pracovníků je vytvořen. Vedoucím oddělení je přiznán příplatek za vedení. Osobní příplatky ostatním zaměstnancům nejsou z finančních důvodů realizovány. Ředitelka školy využívá především stimulaci morální - osobní pochvala, veřejné poděkování.

Oblast vedení a motivování pracovníků je hodnocena jako vynikající.

Kontrolní mechanismy

Systém vnitřní kontroly týkající se organizace výuky a provozu školy je jasně stanoven. Kontrola výsledků výchovně-vzdělávací činnosti je sledována vedením školy převážně na interních i veřejných akcích školy, menší pozornost byla doposud věnována přímé hospitační činnosti.

Při hodnocení výuky a jejich výsledků využívá ředitelka nejčastěji individuální pohovory s pedagogy, zúčastňuje se porad jednotlivých předmětových komisí a veškerá zjištění jsou projednávána na pedagogické radě.

Informace získané vlastní kontrolní činností ředitelka školy využívá především k dalšímu zkvalitnění výchovně-vzdělávacího procesu, snaží se o vyšší náročnost při hodnocení žáků především v individuálně vyučovaných předmětech.

Rozsah a účinnost kontrolních mechanismů je hodnocen jako velmi dobrý.

Hodnocení kvality řízení

Řízení školy je založeno na pevných pravidlech fungování. Jeho kvalita se odráží ve velmi dobrých výsledcích školy a celkové pozitivní atmosféře. Plánování je reálné, vychází z detailní znalosti místních podmínek a odpovídá potřebám školy. Je pojato jako ucelený systém plánů včetně vymezení základních cílů v jednotlivých oblastech práce. Organizace vzdělávacího a výchovného procesu i provozu školy umožňuje efektivní řízení. Celkově je oblast řízení hodnocena jako velmi dobrá.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Škola existuje v současné době v provizorních prostorách, které jsou majetkem zřizovatele -

Rybí trh 16 učeben, 6 učeben na Beethovenové ul. Dále výuka probíhá v pronajímaných prostorách ZUŠ Rybí trh - 4 učebny, Střední zdravotnická škola - 3 učebny a v Městském domě kultury P. Bezruč. Provizorní prostory byly schváleny zřizovatelem z důvodu rekonstrukce definitivní budovy.

MŠMT stanovilo podmínku v zakládací listině školy, kde schválilo provizorní provoz školy do 30. června 2001. Od 1. 9. 2001 MŠMT nařizuje provoz v definitivní budově školy na Beethovenově ulici č. 1. V případě nesplnění podmínky škola zanikne.

V současné době probíhá rozsáhlá rekonstrukce financována zřizovatelem. Jedná se o totální přestavbu stávající budovy, kterou doposud využíval Ústav sociálních služeb jako domov pro mentálně postižené muže.

Na vybavení školy se bude z velké části podílet zřizovatel. Přesto škola žádala o dotaci na vybavení nových kapacit MŠMT odbor církevních škol, který předběžně účelovou dotaci přislíbil.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 32 273/2000-21 s účinností od 1. 9. 2001,
- povinná dokumentace školy dle § 38a zákona 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol ve znění pozdějších předpisů: školní řád, třídní knihy pro individuální i skupinovou výuku za školní rok 2000/2001, třídní výkaz, rozvrhy hodin, protokoly o přijímání žáků a komisionálních zkouškách, rozhodnutí ředitele o přijetí ke studiu, záznamy z pedagogických rad,
- personální dokumentace,
- dokumentace ředitelky k provozu školy,
- individuální studijní plány studentů,
- plán práce na školní rok 2000/2001,
- výroční zpráva školy za školní rok 1999/2000,
- dotazník ředitelky před inspekcí,
- podkladová dokumentace ČŠI,
- záznamy z provedených hospitací.

ZÁVĚR

Škola celkovým obsahem výchovně-vzdělávací činnosti a organizační strukturou vytváří velmi dobré podmínky pro hudební i osobnostní rozvoj žáků. Významně zde působí řada dalších pozitivních podnětů, mezi něž patří spoluúčast žáků na vzdělávacím procesu ve formě asistentů sbormistra nebo pravidelná vystoupení, v nichž žáci uplatňují dovednosti získané v profilových předmětech.

Ředitelce školy se podařilo zorganizovat rekonstrukci definitivní budovy školy a zajistit provoz v provizorních podmínkách.

Ve výchovně-vzdělávacím procesu výrazně převažují pozitiva, a to jak v oblasti všeobecně-vzdělávací, tak odborné. Kvalita vzdělávání a její výsledky jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Plánování ve škole je pojato jako ucelený systém. Koncepční záměry školy směřují k naplňování požadovaných norem. Organizace vyučování odpovídá obecně závazným právním předpisům. Systém vedení a motivování pracovníků je funkční. Kontrolní činnost je v daných podmínkách vyhovující. Řízení školy je na základě dílčích závěrů hodnoceno jako velmi dobré.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Stanislava Juchelková	.....
Členové týmu	PhDr. Antonín Bařinka	.....
	Mgr. Nad'a Ostřanská	.....

V Opavě dne 31. května 2001

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 4. června 2001

Razítko

Ředitelka školy

Podpis

ing. Eva Bláhová

.....

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy): OÚ - referát školství, Březinova 6, 746 01 Opava	2001-06-20	145 162/01-12002
Biskupství opavsko-ostravské Kostelní nám. 1, 728 02 Ostrava 1	2001-06-20	145 160/01-12002
Zřizovatel: Českosl. provincie Milosrdných sester P. M. Jeruzalémské	2001-06-20	145 161/01-12002

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Nebyly podány.

